

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti za period

24. - 30. decembar 2016. godine

Bilten broj 53/2016

Sadržaj:

Aktivnosti	2
Pod lupom.....	4
Kandidati za člana Odbora Agencije – koji nivo političke povezanosti je dopušten?	4
Poreski zakon umesto antikorupcijskog.....	5
Saopštenja.....	6
Značaj i pouke otkrivenog slučaja korupcije u saobraćajnoj policiji	6
Inicijative i analize.....	7
Dostupnost informacija o uslugama	7
Antikorupcijsko savetovalište ALAC.....	9
Bez postupka javne nabavke.....	9
Korupcija u zdravstvu.....	9
Lista	9
Mediji	10
Građane interesuje kako se finansiraju stranke	10
Opet o savetnicima	13

Aktivnosti

U poslednjoj nedelji u 2016. godini radili smo na tekućim istraživanjima i projektima, imali smo nekoliko gostovanja u medijima i izjava za medije o korupcijskim i antikorupcijskim aktuelnostima, naše Antikorupcijsko savetovalište radilo je uobičajenom dinamikom. Ove nedelje organizovali smo i sastanak sa grupom volontera, polaznika Antikorupcijske klinike na Pravnom fakultetu, koji će narednih meseci raditi u Antikorupcijskom savetovalištu TS.

Savetovalište je, inače, tokom prošle nedelje otvorilo ukupno 28 potencijalnih slučajeva. Imali smo 13 poziva na broj 0800 081 081, dok su ostali slučajevi, njih 16, pristigli mejlom (ts@transparentnost.org.rs), poštom (Pamotićeva 31/III) ili su otvoreni na osnovu podataka pronađenih na internetu i u pres klipingu. Nekoliko slučajeva kojima se Savetovalište bavilo izdvajamo u posebnu rubriku u Biltenu. Na osnovu nekih ranijih slučajeva uputili smo inicijative nadležnima za otklanjanje sistemskih problema. Jednu od njih predstavljamo u rubrici "Inicijative i analize".

Ministarstvo za državnu upravu je predstavilo [nacrt izmena Zakona](#) o državnoj upravi u delu koji se odnosi na javne rasprave, koji je izrađen u saradnji sa organizacijom CEP. Sastanku su pored predstavnika organizatora prisustvovali i predstavnici brojnih nevladinih i drugih organizacija iz raznih delova Srbije. Predstavnik TS, programski direktor Nemanja Nenadić ukazao je na nedostatke predloženih rešenja, kao i na neke njihove dobre aspekte. U vezi sa obrzaloženjem, koje sadrži i neke od razloga zbog kojih se krenulo u izmene ove zakonske odredbe, Nenadić je ukazao da nisu pomenuti pojedini bitni dokumenti. Među njima su još uvek aktuelna Studija o zakonodavnom postupku u Republici Srbiji u izdanju GIZ, a u čijoj je pripremi učestvovala i Transparentnost Srbija, i to upravo u delu koji se odnosi na učešće građana i javne rasprave. Dalje, TS je nezavisno od te studije sprovodila istraživanja i analize u vezi sa javnim raspravama, a poslednja analiza koja daje dobar snimak stanja u toj oblasti objavljena je u maju 2015. O tome se takođe govori i u analizi sprovođenja Nacionalne strategije borbe protiv korupcije.

Nenadić je dalje ukazao na način kako je pitanje uređivanja javnih rasprava predviđeno strateškim aktima Republike Srbije, a pre svega antikorupcijskim i onim koji su doneti u kontekstu evrointegracija, te na odstupanja do kojih je došlo u realizaciji tih planova. Ni ovaj predlog ne ispunjava u potpunosti ono što je predviđeno merama iz strategije i akcionog plana, a pre svega tačke 3.1.3.1.

Kad je reč o konkretnim predloženim rešenjima, ona su nesumnjivo bolja nego postojeća, ali ne i dovoljno dobra. Njima se ne rešavaju ključni problemi koji su uočeni u dosadašnjoj praksi primene propisa o javnim raspravama. Kao dobro rešenje može se navesti to što se sada predviđa javna rasprava i u vezi sa polaznim osnovama za izradu zakona, te objavljivanje samih polaznih osnova. Međutim, ni nova rešenja ne uređuju dovoljno detaljno ili uopšte pitanja kao što su način sprovođenja javne rasprave, posledice u slučaju da javna rasprava ne bude sprovedena ili da ne bude sprovedena u skladu sa pravilima, način utvrđivanja da li su ispunjeni kriterijumi za organizovanje javne rasprave i slično.

Posebno je ukazao i na to da nije predviđeno davanje odgovora – obrazloženja učesnicima u javnoj raspravi na njihove komentare i predloge, kao ni mogućnost da se tokom javne rasprave učesnici osvrnu i na predloge koji dolaze od drugih lica, a sve to u vezi sa problemima koji su uočeni u praksi – da se nakon javne rasprave pojave u kasnijim verzijama nacрта ili predloga zakona problematične norme za koje nije postojala mogućnost komentaranja. Ovi komentari su naišli na odobravanje i drugih učesnika u raspravi, uključujući i pojedine predstavnike vlasti.

Na našoj [Facebook stranici](#), ove sedmice smo objavili sedam tekstova, komentara i linkova u vezi sa korupcijskim i antikorupcijskim temama i aktuelnostima. [Na sajtu](#) smo objavili šest tekstova. I u protekloj sedmici bili smo prisutni u medijima - objavljena je 51 vest ili prilog o aktivnostima naše organizacije ili vesti u kojima su citirani stavovi predstavnika TS.

Zbog predstojećih praznika, kancelarija Transparentnosti Srbija neće raditi od 30. decembra do kraja božićnih praznika. Prvi radni dan posle praznika biće ponedeljak, 9. januar.

Prenosimo izbor tekstova koje smo objavili u prethodnoj sedmici:

Pod lupom

Kandidati za člana Odbora Agencije – koji nivo političke povezanosti je dopušten?

29. decembar 2016.

Tek što je Narodna skupština ekspresno izabrala jednu novu članicu Odbora Agencije za borbu protiv korupcije (čija je kandidatura osporavana zbog načina vršenja funkcije istražnog sudije na Kosovu krajem devedesetih), stigli su predlozi za izbor još jednog člana, ovaj put od predsednika Republike. Za razliku od prethodnog predloga koji je došao od poslanika SNS, a formalno od Administrativnog odbora i koji je stavljen na glasanje već posle dva dana, predlozi koji dolaze iz nepolitičkih tela se nalaze negde u fijokama, katkad i „duboko zakopani“. Tako predlog novinarskih udruženja, kojima je trebalo više od dve godine da uopšte predlože nekog kandidata, već nekoliko meseci čeka da bude stavljen na dnevni red. Namera da se kroz opstrukciju izbora pojača uticaj kandidata političkih tela u Odboru Agencije još je vidljivija u slučaju Vide Petrović – Škero. Nju su zajednički kandidovali Poverenik za informacije od javnog značaja i Zaštitnik građana još u proleće 2015, a predlog u Skupštini [od tada nije iznet na glasanje](#). Ostaje da se vidi hoće li narodni poslanici imati više sluha kada za predlog koji dolazi od bivšeg partijskog šefa mnogih među njima.

Na predlog predsednika Skupština bira jednog od devet članova Odbora. Od jula 2013. do skoro je to bila Dragana Kolarić, profesorka sa Kriminalističko – policijske akademije. Njene stručne kvalifikacije su bile nesporne i poznate,

ali je predlog imao [i političke konotacije, pre svega zbog partijske pripadnosti i funkcije koju obavlja njen suprug](#). Ona je, međutim, pre nedelju dana, zajedno sa direktorkom Agencije, Tatjanom Babić, izabrana za sudiju Ustavnog suda Srbije. Zanimljivo je to što ju je na prethodnu funkciju predložio predsednik Nikolić a izabrala Narodna skupština, a sada je bilo obrnuto.

Predsednik je promptno ispunio svoju zakonsku obavezu da predloži kandidata za novog člana Odbora. Iako je ova vest objavljena u sredu i u četvrtak je bila u svim medijima, nismo je primetili na zvaničnom sajtu Predsednika. Bilo bi dobro da se na tom sajtu, pored vesti nađu i širi podaci, poput punog teksta obrazloženja iz kojeg bi se moglo videti da li kandidati ispunjavaju zakonske uslove i koji ih drugi kvaliteti odlikuju za tu funkciju, posebno kada se ima u vidu da nisu u pitanju kandidati koji su već poznati široj javnosti.

Uslovi iz člana 8. Zakona nisu naročito strogi. To su završen fakultet, državljanstvo i drugi opšti uslovi za rad u državnim organima, najmanje devet godina radnog iskustva, neosuđivanost za krivično delo koje kandidata čini nedostojnim

vršenja te funkcije i da **kandidat nije član političke stranke**. Upravo ovaj poslednji uslov bi mogao da bude sporan kada je reč o aktuelnim predlozima. Naime, Sanja Marić bila je kandidatkinja na gradskim izborima 2014. godine i na izbornoj listi Srpske napredne stranke za Beograd [navodi se njena stranačka pripadnost - SNS](#).

Nedeljko Tenjović je [na internet stranici lokalnog čajetinskog odbora SNS](#) naveden kao član Izvršnog odbora te stranke. Nije jasno da li je reč o aktuelnom sastavu IO, s obzirom na to da se na internet stranici stranačke centrale ne nalazi sastav IO.

Ova zabrana izbora članova stranke može se, međutim, lako zaobići, iščlanjivanjem iz političke stranke pre izbora, ali je takođe prilično jasno da bi se na taj način zaobišao i cilj koji je zakonodavac postavio kada je propisao zabranu. Inače, tokom izrade Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije ukazali smo da ovo ograničenje nije dovoljno da se postigne svrha Zakona. Naime, pošto Agencija vrši kontrolu finansiranja političkih subjekata i finansiranja izbornih kampanja, ne bi bilo primereno da se u njenim organima i zaposlenima nađu i ljudi koji su na neki drugi način usko povezani sa političkim subjektima, na primer, tako što su bili kandidati na izbornim listama ili predstavnici stranaka u izbornim komisijama u poslednjem izbornom procesu.

Najzad, ostaje dilema i u pogledu broja kandidata. Predlagačima je na volju da dostave Skupštini listu sa jednim ili sa više kandidata. Iako dostavljanje spiska sa više kandidata deluje kao bolja opcija, jer daje mogućnost narodnim poslanicima da zaista biraju, u stvarnosti je efekat potpuno drugačiji. Naime, s obzirom na

to da je Ustav propisao da Skupština uvek bira apsolutnom većinom narodnih poslanika (126), ta sloboda izbora se u praksi pretvara u dogovaranje unutar i između poslaničkih grupa pre nego što glasanje i počne. Zbog tog preterano krutog rešenja bi između ostalog trebalo [izmeniti Ustav](#).

Poreski zakon umesto antikorupcijskog

26. decembar 2016.

Već četiri i po godine vlasti najavljuju donošenje Zakona o poreklu imovine, kao oruđe za borbu protiv korupcije. U nekoliko navrata funkcioneri su postavljali sebi rokove, koji su potom probijani, a do danas nije organizovana bilo kakva rasprava ni o konceptu ni o sadržaju tog zakona. Taj zakon se nije našao ni u jednom strateškom antikorupcijskom aktu. TS je u više navrata ukazivala da u poreskim zakonima postoji mehanizam za unakrsnu proveru već 13 godina, a da bi efikasno pravno sredstvo za sankcionisanje funkcionera koji su se obogatili, a ne mogu da dokažu poreklo bogatstva, bilo uvođenje krivičnog dela nezakonito bogaženje u KZ. Od toga se, iako je bilo propisano Strategijom za borbu protiv korupcije odustalo bez obrazloženja i bez javne rasprave.

A što se tiče Zakona o poreklu imovine, čije je donošenje do kraja 2016. u ekspozeu najavio Aleksandar Vučić, i to kao antikorupcijsku meru, ministarka pravde [u izjavi za B92](#) priznala je da je reč prvenstveno o poreskom zakonu, "odnosno sankcija je veći porez nego da ste uredno prijavljivali sve ono što imate"

Saopštenja

Značaj i pouke otkrivenog slučaja korupcije u saobraćajnoj policiji

28. decembra 2016.

Transparentnost Srbija, povodom hapšenja velike grupe saobraćajnih policijaca iz Čačka zbog sumnji u uzimanje mita, ističe da taj slučaj ukazuje kako je suzbijanje sitne korupcije u Srbiji moguće kada postoji spremnost da se to učini. Podatak o tome da je u primanje mita bila uključena gotovo polovina zaposlenih, potvrđuje i nalaz iz [ovogodišnjeg Globalnog barometra korupcije Transparency International](#), istraživanja o iskustvu sa korupcijom, prema kojem je 31% vozača u Srbiji koji su imali kontakta sa saobraćajnom policijom platilo mito u poslednjih dvanaest meseci, po čemu naša zemlja, uz BiH i Albaniju, prednjači i u regionu.

Ministar unutrašnjih poslova je „pozvao sve koji imaju bilo kakva saznanja o zloupotrebama počinjenim u policiji da to prijave Sektoru unutrašnje kontrole“. Ono što, prema našoj oceni, ovakvom pozivu nedostaje jesu jasne informacije zainteresovanim građanima (npr. na lako uočljivom mestu na sajtu MUP) o tome kako mogu da prijave korupciju a da budu sigurni da i sami neće doživeti štetne posledice, odnosno šta mogu da očekuju da će se dogoditi nakon prijavljivanja, na osnovu primera iz prakse.

U vezi sa tim ističemo da je Zakon o zaštiti uzbunjivača uveo neka korisna pravila kod prijavljivanja korupcije i drugih nezakonitih radnji, ali da nije oslobodio krivične odgovornosti voljne i nevoljne davaoce mita koji slučaj prijave. Takve izmene KZ, na žalost, nisu do danas usvojene, iako je taj propis menjan i ove godine, a antikorupcijskim planovima iz 2013. je bila predviđena revizija krivičnih dela korupcije. Da su takve promene potrebne pokazuje i nalaz pomenutog istraživanja (Globalni barometar korupcije TI) prema kojem je glavni razlog za neprijavljivanje korupcije u Srbiji i dalje strah od posledica.

Budući da je u prethodnih godina u javnosti bilo informacija o problemima i sukobima između raznih policijskih službi u Čačku, i da nema razloga da se pretpostavi da je ova vrsta korupcije pojava koja se dešava samo u tom delu Srbije, Sektor unutrašnje kontrole MUP će na najbolji način otkloniti svaku sumnju u selektivnost postupanja ukoliko slične mere budu preduzete i u drugim gradovima.

Najzad, u vezi sa navodima da su osumnjičeni saobraćajci nelegalnim opraštanjem kazni oštetili budžet Srbije za 1,5 milion dinara, naglašavamo da je ovaj ugao posmatranja, iako značajan za utvrđivanje krivičnog dela, suštinski najmanje bitan. Kazne za saobraćajne prekršaje nemaju svrhu da pune ni državni budžet ni džepove korumpiranih policijaca, već da povećaju bezbednost vožnje. Zato i kontrolu saobraćaja treba uspostaviti tako da najbolje služi toj svrsi, a kada se govori o štetnim posledicama, u prvi plan treba istaći gubitak života i zdravlja koji je mogao biti sprečen da su neki od vozača i vozila na vreme isključeni iz saobraćaja.

Inicijative i analize

Dostupnost informacija o uslugama

26. decembra 2016.

Poslali smo inicijativu Javnom komunalnom preduzeće "Beogradske elektrane" da na svojoj internet stranici objave cene usluga i detalje u vezi sa podnošenjem zahteva za intervencije na kućnim instalacijama (ispuštanje vode iz sistema za grejanje, zamena ventila i slično) i rokove za pružanje usluga. U dopisu je ovo JKP takođe pozvano da sprovede kontrolu zbog sumnji da se dešavaju zloupotrebe na štetu JKP i da utvrdi mere kako bi se sprečile zloupotrebe.

Reč je, naime, o jednom od slučajeva iz našeg Antikorupcijsig savetovališta (ALAC). Anonimni građanin obratio nam se i ukazao na pojavu koju je označio kao "razrađeni koruptivni mehanizam" u Beogradskim elektranama.

Tokom leta, u vreme pre početka sezone grejanja, želeo je da promeni ventile na radiatorima. Kako bi to uradio, bilo je potrebno da radnici Beogradskih elektrana ispuste vodu iz sistema grejanja u podstanici u zgradi u kojoj živi..

Građanin je pozvao centralu Beogradskih elektrana (objedinjeni pozivni centar), jedini kontakt broj dostupan na sajtu JP, i kazao o čemu je reč. Dobio je informaciju da će biti potrebno da "podnese zahtev", ali je za detalj upućen na toplanu u njegovom delu grada. Dobio je broj telefona toplane. Kada je pozvao taj broj i rekao o čemu je reč, osoba koja se javila tražila je njegov kontakt telefon i rekla da će mu se neko javiti. Ubrzo mu se zaista, sa mobilnog broja telefona, javila druga osoba koja se predstavila kao majstor iz toplane i dogovorila se sa njim kog dana treba ispustiti vodu iz sistema. Na pitanje da li je potrebno podneti zahtev, da li se usluga plaća, da li se plaća na blagajni, majstor je odgovorio da bi, ako se "to radi na taj način" procedura trajala, da bi troškovi bili dvostruko veći, ali je ovako "u dogovoru između njih dvojice i uz diskreciju" sve mnogo brže, i koštaće upola manje, ali neće dobiti račun.

Građanin je prihvatio da na ovaj način dobije uslugu, što je i učinjeno. S obzirom da građaninu ni u jednom trenutku nije pružena mogućnost da uslugu dobije na propisan način, niti mu je predloženo kakva je pravilna procedura, koji su stvarni troškovi (informacija o tome ne postoji čak ni na sajtu Beogradskih elektrana), on sumnja da je reč o dugogodišnjoj dobro razrađenoj koruptivnoj praksi, kojom se ostvaruje dobit za zaposlene u JKP, a nanosi šteta JKP.

Građanin nije želeo da kaže o kojoj toplani je konkretno reč, navodeći da ne želi da prijavljuje "konkretne majstore", već da ukaže na koruptivni sistemi i pozove nas da posredujemo u eliminisanju ovog sistema, odnosno sistemskom rešavanju problema.

TS je utvrdila da na sajtu Beogradskih elektrana zaista ne postoje podaci o uslugama ove vrste, rokovima, cenama i procedurama za dobijanje usluga (način i mesto podnošenja zahteva), kao ni bilo kakvi drugi kontakti. Jedina napomena nalazi se u rubrici "Pitanja i odgovori" gde se u vezi sa zamenom radiatora navodi da „Beogradske elektrane nijednu uslugu ne naplaćuju na licu mesta, već izdavanjem računa koji se plaća u bankama ili pošti“.

TS je zbog toga uputila inicijativu JP Beogradske elektrane (direktoru i nadzornom odboru) da na svom sajtu, na vidnom mestu, objave podatke o uslugama koje pružaju, rokovima i cenama, upozorenje o ispravnim procedurama, te da sprovedu kontrolu, identifikuju potencijalne koruptivne mehanizme i sprovedu mere koje treba da spreče ovu pojavu.

Antikorupcijsko savetovalište ALAC

Prenosimo tri slučaja otvorena u našem Antikorupcijskom savetovalištu:

Bez postupka javne nabavke

TS je putem mejla dobila dokumenta koja se odnose na postupak javne nabavke usluga produkcije za potrebe realizacije jednog dela programa dočeka Nove godine u Beogradu, i to onog koji se odnosi na realizaciju koncerata. Konkretna dokumentacija odnosi se na nabavku bine i ozvučenja. Na osnovu primljenih dokumenata, zaključil smo da je naručilac Centar beogradskih festival započeo javnu nabavku u pregovaračkom postupku bez objavljivanja javnog poziva, da je u međuvremenu zatražio mišljenje Uprave za javne nabavke, te da je nakon negativnog odgovora Uprave, obustavio postupak. Međutim, ono što je nazanimljivije, bina se već nalazi ispred Narodne skupštine, te smo u ovom smislu zatražili odgovore od nadležnog naručioca u vezi sa osnovom za ovu uslugu koja se, nesumnjivo, već izvršava, bez obzira na sprovođenje bilo kakvog postupka.

Korupcija u zdravstvu

Dobili smo interesantan slučaj u vez sa medicinskom uslugom. Žali se majka deteta koje se, po preporuci lekara, upućuje na snimanje u centar, za koji nema podataka koji se odnose na registraciju i delatnost (nismo uspeli da pronađemo podatke na veb stranici Agencije za privredne registre). Kako nam je navedeno, u istom tom centru ne postoji jasno iskazan cenovnik. Licitira se sa cenom usluge koja se pruža, te se faktički ucenjuju pacijenti kojima je neophodna određena usluga koju oni mogu da pruže. Ono što je za TS najinteresantnije, jeste navodno direktno upućivanje pacijenata od strane doktora (u konkretnom slučaju, ceduljica sa nazivom i adresom centra ili laboratorije), kojom se pacijenti na neki način uslovljavaju i „ucenjuju“ na pružanje usluga od onih na koje se upućuju. Pokušaćemo u što većoj meri da istražimo slučaj, pre svega u sferi potencijalne korupcije.

Lista

Od kolega iz drugih nevladinih organizacija, prijavljen nam je slučaj koji se odnosi na liste čekanja za prelaza izbeglica sa teritorije Srbije na teritoriju Mađarske. Ono što je interesantno jeste da se pominju problemi koji se pojavljuju oko lista koje su formirane tokom leta 2016. godine, a posebno se navodi da se osnovano sumnja u trgovinu mestima na tim listama. Određena lica na tim listama najverovatnije da imaju uticaj na to ko će od izbeglica imati priliku da bude na listi jedne od 10 osoba koje, prosečno na dnevnom nivou, imaju priliku da uđu na teritoriju Mađarske.

Mediji

Građane interesuje kako se finansiraju stranke

N1, 27. decembar 2016.

Gostujući u jutarnjem programu TV N1, programski direktor Transparentnosti, Nemanja Nenadić, govorio je o aktuelnim temama. [U vesti](#) je ova televizija istakla u prvi plan pitanje finansiranja kampanje.

Građane interesuje kako se finansiraju stranke. "Najviše ih ljuti što su kampanje česte, a ponekad se čini i da su besmislene, da ta velika suma novca koja se ulaže u oglašavanje, čini se, ne donosi toliko", kaže on. Nenadić smatra da procesi finansiranja kampanje nikad neće ni biti u potpunosti transparentni u Srbiji, mada je zakon iz 2011. doneo neke pomake. Stranke dobijaju više novca iz budžeta, pa prijavlju i više troškova, zato što za njih imaju legalno pokriće. Međutim, ostali su i neki troškovi koji nisu prijavljeni, koji se ne mogu pronaći u finansijskim izveštajima, a nije

bilo ni dovoljno postupaka koji bi otkrili i sankcionisali takvo ponašanje. Upozoravali smo na pojave koje se ne mogu finansirati legalnim putem poput kupovine glasova. O tome se stalno govori, ali nema krivičnih prijavi, tužiocu su neaktivni u tom pogledu, iako je davanje i primanje mita u vezi sa glasanjem propisano kao krivično delo. Predlagali smo da se opis tog krivičnog dela poboljša, ali nijedan ministar pravde u poslednjih osam godina nije imao sluha za to. Iako je Krivični zakonik menjan mnogo puta, ovo krivično delo nije bilo obuhvaćeno. Ipak, loša definicija nije izgovor, krivično delo postoji, može se goniti, ali se to ne čini.

Pored toga, kako navodi, zapaženo pitanje u svim kampanjama je i šta rade državni funkcioneri koji "otvaraju semafore", potpisuju ugovore, obilaze radove i tako se predstavljaju javnosti, vršeći navodno svoju redovnu funkciju tokom kampanje. To pitanje nije dovoljno dobro ni uređeno, a TS je davala konkretne predloge kako da se to učini. Ohrabruje da je nakon poslednjih izbora, 2016, na ovo pitanje skrenula pažnju i posmatračka misija ODIHR.

Naš Zakon o finansiranju političkih aktivnosti nije u potpunosti dorečen, kada je reč o finansiranju izborne kampanje iz budžeta, koja nisu logična. Ukazali smo da ta pravila treba poboljšati. Na primer, imali smo ove godine parlamentarne izbore i učesnici su dobili iz budžeta oko 5 miliona dinara za vođenje kampanje. Sada će, međutim, predlagači kandidata za predsednika dobijati nekoliko puta veće sume, jer su parametri za podelu budžetskog novca drugačiji. Ne kažem da je suma koja će se sada deliti prevelika, samo da je nelogično da postoji tako velika razlika, iako su u pitanju kampanje sličnog obima.

Rešenja u Zakonu treba učiniti logičnim i doslednim, tako da se za kampanju iz budžeta deli suma koja omogućava predstavljanje svih lista i kandidata i njihovu elementarnu ravnopravnost. U vezi sa tim, štetna je promena do koje je došlo u Zakonu 2014, kada je omogućeno da stranke koriste novac dobijen za finansiranje redovnog rada i za izbornu kampanju. Na taj način su privilegovane velike parlamentarne stranke, koje najviše dobijaju iz budžeta u odnosu na sve ostale.

U vezi sa kontrolom izborne kampanje, Agencija za borbu protiv korupcije ima velike nadležnosti, ali nije nadležna za sve. Agencija posmatra pojedine troškove izborne kampanje, upozorava na uočene nepravilnosti, može da uporedi svoje podatke sa finansijskim izveštajima stranaka i da prikupi podatke od drugih državnih organa. S druge strane, u opisu njihovog posla nije istraživanje krivičnih dela, kao što je kupovina glasova ili medijsko predstavljanje ljudi iz stranaka van medijskih blokova, o tome bi REM trebalo da vodi računa. Postoje još neka tela koja bi trebalo da se odigraju određenu ulogu u ovom procesu, kao što je Nadzorni odbor, koji bi mogao da reaguje u nekim spornim situacijama kad niko drugi nije nadležan, ali to telo nije formirano još od 2000, iako je to zakonska obaveza.

Govoreći o predsedničkim izborima koji predstoje sledeće godine, Nenadić kaže da ne očekuje da će biti raspisani pre februara i da nije ništa čudno što se kandidati najavljuju i pre početka kampanje. Kandidatura Nikolića za njega ne bi bila iznenađenje. „Obično se ljudi koji se nalaze na funkciji predsednika kandiduju za novi mandat i u Srbiji i u drugim zemljama. Najava Nikolića je kod nas postala vest, jer postoje dileme ko će biti kandidat najveće stranke, a ovim putem je aktuelni predsednik izrazio svoju želju da to i ostane“. Odgovarajući na pitanje povodom izjave predsednika Nikolića na tu temu, Nenadić kaže da ne vidi ništa nemoralno [u kandidaturi Saše Jankovića](#), jer "svako može da se kandiduje".

Tužilaštvo za organizovani kriminal [obustavilo je istragu protiv Mladana Dinkića](#) koji se teretio za zloupotrebu službenog položaja pri sklapanju sporazuma sa bankama, kojima je, kako sa kaže „bez naknade, na period od tri godine data na korišćenje imovina tadašnje Savezne Republike Jugoslavije“. "Ono što nedostaje u ovakvim vestima i za čim se ne traga jesu razlozi. Iz saopštenja smo saznali da je postupak obustavljen zato što nije nađeno da ima krivične odgovornosti. Međutim, nema objašnjenja koje bi sledilo prethodno objavljenu dokumentaciju. U ovom konkretnom slučaju, postoji izveštaj Vladinog Saveta za borbu protiv korupcije koji ukazuje na neke sporne stvari. Sada bi trebalo odgovoriti na svaku pojedinačnu tvrdnju i sumnju iz tog izveštaja i drugih objavljivanih informacija – da li nešto od toga nije tačno, da li je tačno ali nema krivične odgovornosti, šta je razlog za to, to bi bilo potpuno informisanje. Tek kada budemo imali takvo informisanje o slučajevima sumnje na korupciju moći ćemo da kažemo da imamo napredak", kaže Nenadić.

(foto: <https://goo.gl/Wby6I6>)

On smatra da generalno to što se mnogo piše o korupciji, ne znači nužno da je ima više nego što je bilo. "Dobro je da se govori o toj temi, da se obelodanjuje da postoji problem i to je signal da neće baš sve biti stavljeno pod tepih. Međutim, ne radi se dovoljno da se problem korupcije reši, a kada se mnogo priča o borbi protiv korupcije a posao se ne dovede do kraja, ljudi postaju rezignirani. Jer, kada 2016. govorite o slučaju iz 2004. to je poraz za društvo, ko god da je u pravu i kakav god da je ishod postupka. Da ne govorimo o aferama koje nisu ni završene ili ni otvorene", kaže Nenadić.

Kometarišući slučaj [sudije koji je osuđen na dve godine zatvora zbog primanja mita](#), Nenadić kaže da je to dobra znak da neki slučaj može brzo da se završi, i da je to jedan od retkih slučajeva iz akcija masovnih hapšenja od pre godinu dana koje su dobile sudski epilog. Uopšte uzev u Srbiji se većina presuda odnosi na sitnu korupciju, što je i logično jer se ona češće dešava. Međutim, nije dobro to što nema vidljivijih rezultata u otkrivanju i kažnjavanju krupnih slučajeva korupcije. Tačno je da je za to potrebna politička volja. Suština je u tome da politička volja ne bi trebalo da ima nikakvu ulogu u tome. Nijedan veliki slučaj neće biti pokrenut, ukoliko ne postoji makar prećutna politička saglasnost da se to učini. To je bio slučaj sa Kolubarom, gde su se pravile specijalne televizijske emisije pa je tek nakon toga počela istraga. Imamo slučajeve koji se ne otvaraju. Recimo, Savamala, koji je očigledno u nekom zastoju i nema volje da se istera do kraja.

U procesu pregovora sa Evropskom unijom, jedno od otvorenih poglavlja je i Poglavlje 5 koje se odnosi na javne nabavke. Nenadić kaže da se činilo da će biti jedno od najlakših, jer, kako kaže, Srbija prati evropske propise u toj oblasti i to ne od juče, već još od 2002. godine. Međutim, ostaje pitanje primene zakona i upitno je koliko će EU da prati šta se dešava u praksi. Suštinski problem je to što je konkurencija u postupcima javnih nabavki u Srbiji premala, što se u proseku jave po tri firme na tender, to je važan signal da nešto ne valja, da cilj nije postignut. Da bi bilo pomaka, da bi više firmi učestvovalo, mora se povratiti poverenje u sistem. Tog poverenja sigurno neće biti ukoliko su čak i u medijima obelodanjeni slučajevi očiglednog nameštanja javnih nabavki, za koje niti je ko odgovarao, niti je koja institucija reagovala, niti su reagovala konkurentske firme, kao što se dogodilo u vezi sa nabavkom novogodišnje rasvete u Beogradu i nekim drugim mestima. To je naš problem i EU nas neće od toga lečiti", zaključio je Nenadić.

U vezi sa ovom temom on je ukazao i na vrlo bitan problem koji je utvrđen u dokumentima u vezi sa pregovorima o poglavlju 5. Naime, sada je prepoznato kao problem to što Srbija često zaključuje međunarodne sporazume kojima se zaobilazi primena domaćih pravila o javnim nabavkama, privatizaciji, javno-privatnom partnerstvu... Stroga pravila se primenjuju kod nabavki vrednih nekoliko hiljada evra, a ne i kod najvećih infrastrukturnih projekata. Evo, i danas će se u Skupštini glasati o potvrđivanju dva sporazuma o kreditima za izgradnju puteva i treba videti da li su i ovde, kao u nekim ranjim slučajevima u pitanju vezani aranžmani kod kojih se unapred dogovara ne samo kredit već i ko će biti izvođač radova. Odsustvo konkurencije u takvim slučajevima onemogućava da građani sagledaju da li je u pitanju najpovoljniji mogući ugovor.

Opet o savetnicima

Politika, 24. decembar 2016.

Pitanje savetnika u Vladi Srbije ponovo je aktuelno nakon objavljivanja da je Miloš Vacić, portparol desničarskog pokreta „1389“, savetnik direktora Kancelarije za Kosovo i Metohiju Marka Đurića. Đurić to negira, ali sam Vacić potvrđuje.

List "Politika" u članku koji se bavi ovom temom podseća da Transparentnost Srbija već godinama bezuspešno od Vlade Srbije pokušava da sazna ko su sve savetnici, po kom osnovu su angažovani i koliko su, i za šta, plaćeni.

"Zakon o radnim odnosima u državnim organima poznaje službenička zvanja savetnika i višeg savetnika, ali u našoj praksi postoje položaji savetnika koji nemaju veze sa službeničkim statusom i pomenutim zakonom i regulisana su raznim drugim propisima i ugovorima.

Na to je u više navrata upozoravala Transparentnost Srbija, pa i u poslednje vreme, kad je programski direktor TS-a Nemanja Nenadić predlagao da novim zakonom o antikorupcijskoj agenciji, osim funkcionera, budu obuhvaćeni i savetnici. U saopštenju TS-a iz oktobra, povodom slučaja hapšenja lažnog savetnika premijera Vučića, navodi se da je ova organizacija u više navrata od vlade pokušala da dobije informacije o tome ko su sve savetnici i po kojem pravnom osnovu, „a i poslednji zahtev te vrste, od 28. septembra 2016, ostao je, nažalost, bez odgovora“.

„Mnoga bitna pitanja u vezi sa radom savetnika uopšte nisu zakonski uređena, uključujući i eventualni sukob interesa, zato što oni nemaju ni svojstvo javnih funkcionera, ni status državnih službenika, i pozivamo vladu da, pored objavljivanja informacija o savetnicima i njihovim zadacima, donese akte kojima bi njihov rad bio preciziran“, saopštio je TS“.

Bivši lider desničara Miša Vacić: Iz Vlade su me zvali da budem savetnik

Objavljeno: 22.12.2016 16:27

Like Share 11.9K Tweet

Miša Vacić, portparol desničarskog pokreta 1389, osuđivan zbog diskriminacije LGBT populacije, držanja oružja i ometanja službenog lica u obavljanju dužnosti, potvrdio je za *Insajder.net* da je od pre dva meseca zaposlen pri Vladi Republike Srbije.

